

SPRÁVNE PRÁVO

VEREJNÁ SPRÁVA

Verejná správa je základný pojem správneho práva.

Správa (alebo spravovanie) – najširšia definícia je v kybernetike: je to cieľavedomé pôsobenie na akýkoľvek proces za účelom jeho zosúladenia s určitými zákonitostami; vo verejneom práve: *každá cieľavedomá ľudská činnosť smerujúca k dosiahnutiu určitého cieľa* (v širšom zmysle) alebo *štátomocenská činnosť, kt. sa má dosiahnúť uskutočnenie verejného záujmu* (užšia definícia tiež z hľadiska právnej vedy).

Správa verejných záležitostí je prejavom realizácie výkonnej moci v štáte, vrátene špecifického postavenia samosprávnej moci, pričom sa takéto spravovanie označuje ako **verejná správa**. Verejná správa patrí štátu, časť však môže byť uskutočňovaná aj inými subjektami (verejné korporácie, podniky, fyz. aj práv. osoby, ak im zákon zveruje túto právomoc).

Verejná správa, správa verejných záležitostí, môžeme ju chápať v dvoch významoch:

1. **materialne hľadisko** – uskutočňovanie výkonnej a nariaďovacej činnosti
2. **organizačný význam** – sústava subjektov, kt.tie úlohy zabezpečujú

Historický vývoj pojmu

Pôvodne sa členila na 5 historických oblastí pojmu verejná správa:

- 1) vnútorná správa
 - 2) vojenská správa
 - 3) finančná správa
 - 4) zahraničná správa
 - 5) justičná správa
- toto je kompletná verejná správa

Zo začiatku sa verejná správa označovala ako policajná správa, postupne začal klesať význam podoby policajných štátov; v období liberálneho štátu sa pojem polícia zužuje, verejná správa začína zabezpečovať viac ako policajné úlohy.

- **francúzska verejná správa** – od 70. rokov 19. st. sa uplatňuje tento pojem ako služba občanovi, má však aj určité donucovacie prvky
- **nemecká verejná správa** – donucovací charakter poklesáva aj tu tiež
- **rakúska verejná správa** – boli sme jeho súčasťou do 1918; tam sa VS rozčlenila na:
 - a. vrchnostenskú (zásahová) – tá donucuje
 - b. fiškálnu – má hospodársky charakter

Verejná správa zabezpečuje verejné služby, má sa postarať o občanov – do tohto vyústil tento pojem. Treba ju odlišovať od súkromnej správy, jedná sa o verejné záležitosti vo verejnom záujme – subjekty ju uskutočňujú ako právom doloženú povinnosť; súkromná správa – jedná sa o súkromné záležitosti, uskutočňujú ju súkromné osoby, kt. sledujú vlastné ciele.

Verejný záujem – v tejto oblasti, verejného práva, existujú tu aj tzv. neurčité pojmy, tento je tiež taký pojem; dnes už je čiastočne definovaný aj ústavným zákonom, kt. určuje podmienky vyvlastnenia vo verejnom záujme. Je to záujem, kt. možno označiť ako všeobecne prospešný záujem, kt. nositelia nie sú bližšie určení – určité spol. osôb, teda jedná sa o celospoločenský záujem.

Každý verejný záujem musí byť:

- a) v súlade s platnými právnymi predpismi
- b) musí súvisieť s režimom verejného práva
- c) vždy musí aj súvisieť s postavením orgánov verejnej moci

Pojem verejnej správy

Teoretici verejného správa sa snažili definovať verejnú správu – často chápu verejnú správu z hľadiska:

- a) **materiálneho** – negatívny prístup (subtrakcia z pojmu verejnej moci) – VS je všetko to čo nie je zákonodarstvo a nie je súdnou mocou →
 - a. pri VS, ide tu o výkon zákonov (správne orgány vydávajú normatívne správne akty na základe zákona a v jeho medziach), zákonodarstvo ich naopak prijíma
 - b. súdnictvo aplikuje zákony, predstavuje určité nachádzanie práva, sudca je nezávislý, viazaný zákonom a svojim svedomím – naopak org. VS rozhodujú vo ver. záujme, vydávajú akty, kt. sú záväzné pre osoby podliehajúce ich kompetencii, ich konanie tiež nie je úplne nezávislé (nadradenosť a podradenosť – org. vyššej inštancie môže nakázať rozhodnúť v danej veci presne ako prikázal, teda môžu určiť presný postup rozhodovania)
- b) **funkčného** – pozitívny prístup (vychádza sa z toho čo tam patrí) – VS je to diferencovaný systém na zabezpečenie správy verejných vecí týkajúci sa jednotlivých politických komunít (štát, región, obec/mesto), tento systém je tvorený tromi subsystémami:
 - a. **štátnej správy** – definície:
 - z org. pohľadu je to sústava štatnopolitického riadenia zameraná na bezprostrednú a praktickú realizáciu funkcií štátu
 - činnosť, kt. uskutočňujú výkonné a nariadovacie orgány, podmetné hľadisko
 - nariadovacia a výkonná činnosť bez ohľadu na to kto ju vykonáva, jedna z ďalších definícií
 - * z knihy
 - b. **samosprávy** – rozlišujeme:
 - i. územná – VÚC a obec
 - ii. záujmová – jed. komory profesnej samosprávy – chráni česť svojich členov a ich záujmy, často členstvo v komore je pod. vykonávania určitých činností; napr. SAK

- iii. akademická – rozlišuje sa na dvoch úrovniach:
 - a) na zák. a stred. školách – tam je rada školy, obecná školská rada, územná školská rada a študentská školská rada (tá len na stred. školách)
 - b) vysoké školy – senát vysokej školy, senát fakulty, rada vysokých škôl (na úrovni SR), študentská rada vysokých škôl
- c. **verejnoprávnych korporácií**
 - tieto definície dávajú význam verejnej správy
 - avšak niektorí teoretici pridávajú aj 4. podsystem – verejných nadácií, podnikov a ústavov

Verejná sa správa sa dá rozčleniť aj z hľadiska:

1. organizačného usporiadania:
 - a. **úzmené** – tu patrí:
 - i. **ústredná** – ministerstvá (napr. ochrana prírody – konkretizovanie povinností, alebo sčítanie obyvateľstva – Štatistický úrad SR)
 - ii. **regionálna** – činnosť VÚC
 - iii. **obecná** (miestna) – činnosť obecného úradu
 - b. **vecné hľadisko** – tu patrí:
 - i. **všeobecná** – programové vyhlásenie vlády, činnosť VÚC, obvodných úradov so sídlom v kraji, STV a Slovenského rozhlasu
 - ii. **špecializovaná** (odborná) – sčítanie obyvateľov
 - c. **kto uskutočňuje ver. správu** – aké subjekty:
 - i. **štátne orgány** – výkonné a nadradovacie orgány (ministerstvo)
 - ii. **samospráva** – územná a záujmová (činnosť VÚC)
 - iii. **iné verejnoprávne subjekty a iné subjekty** – napr. aj lekári a ďalšie akreditované autorizované osoby, kt. overujú zhodu (fyz./práv. osoby, kt. majú na túto činnosť povolenie)
2. právnej formy:
 - a. **vrchnostenskú** – vždy sa jedná o nariadenie, uloženie povinnosti
 - i. nariadenie
 - ii. rozhodnutie
 - iii. donútenie
 - b. **fiškálna** – štát nevstupuje do právnych vzťahov vo veciach finančných a majetkových vrchnostensky, ale ako rovnocenný partner
3. **úloh ver. správy** – najdynamickejším prvkom verejnej správy, spôsobuje jej neustále zmeny; tu rozoznávame:
 - a. **hospodarskej** – oblasť priemyslu, lesného hospodárstva
 - b. **kultúrnosociálnej** – kultúra, sociálne veci (divadlá, rozhlas, vysielanie)
 - c. **administratívno politickej** – OP, CP, trvalé bydlisko a ďalšie
 - d. **medziodvetvovej** – napr. technický rozvoj

POJEM, PREDMET, SYSTÉM A PRAMENE SPRÁVNEHO PRÁVA

Medzi jed. odvetvia slovenského právneho poriadku môžeme zaradiť aj správne právo; odlíšiť od ostatných ho môžeme porovnaním s inými odvetviami a tým aj poznaním jeho osobitostí – SP je také odvetvie, kt. plní svoju spol. funkciu v oblasti verejnej správy, je základom existencie verejnej správy. Tak ako sa mení verejná správa (vznikajú nové úlohy), tak sa mení aj SP; to sa týka aj organizácie verejnej správy – vznik a zánik orgánov verejnej správy (napr. orgány *ad hoc*) →

Znaky správneho práva:

- je to **dynamicky sa vyvíjajúce právne odvetvie**, súvisí to tak isto s dynamikou vývoja úloh verejnej správy; napr. pri zdravotníctve do 90. rokov minulého storočia stačil jeden predpis ochrany zdravia, dnes je tu zdravotná starostlivosť úplne odlišná (zdravotné poisťovne, omamné látky, lieky, pohrebníctvo, transplantácie a pod.), tiež aj zákon o obecnom zriadení sa výrazne rozšíril
- ďalšou char. črtou je, že **upravuje široký okruh spol. vzťahov**; napr. s trestným právom sa niekto nikdy nestretne do konca života – so správnym právom sa každý dostane do styku
- tiež char. črtou je to, že sa jedná o **nekodifikované právne odvetvie**, je to dané aj pôsobením ostatných črt SP (dynamickosť, širokosť predmetu úpravy), to nie je nikde nekodifikované, teda situácia je podobná aj v ostatných štátoch – je totiž jednoduchšie zmeniť zákon ako celý kódex; avšak aj tu vznikajú čiastkové kodifikácie ako stavebný zákon, colné právo, školský zákon (SŠ a ZŠ), zák. o vysokých školách
 - správny poriadok – tu sú upravené základné inštitúty SP, existuje ale množstvo správnych konaní, tie sú upravené v osobitných predpisoch, no ak tak nie je, ide sa k tomuto všeobecnému predpisu
- posledným znakom je, že sa jedná o **homogénne právne odvetvie** – pretože sa vždy jedná o vzťahy, kt. majú spravovací charakter:
 - vzťahy medzi spravujúcim (správny orgán) a spravovaným (SO, FO aj PO)

Definície správneho práva:

1. súbor právnych noriem regulujúcich spol. vzťahy vo verejnej správe
2. súbor právnych noriem regulujúcich spol. vzťahy medzi správnymi orgánmi a právnickými a fyz. osobami, ako aj vzťahy medzi SO navzájom
3. samostatné právne odvetvie, kt. predstavuje súbor všeobecne záväzných pravidiel správania, kt. sa vyznačuje štátom stanovenou formou, možnosťou autoritatívneho vynútenia plnenia povinností a vlastnou špec. štruktúrou (nová moderná def.)

Predmet právnej úpravy správneho práva – je vždy určitý okruh spol. vzťahov, budú to vždy spol. vzťahy, kt. vznikajú, menia sa a zanikajú v oblasti verejnej správy a majú **spravovací charakter** – čiže subjekty sú v postavení spravujúci a spravovaný (napr. prednosta a vedúci odboru – to je subordinálny vzťah, kt. má spravovací charakter, ale vzťah medzi prednostom a upratovačkou – to už je pracovnoprávny vzťah).

System správneho práva – napomáha utriediť právne normy, ľahšie sa poznáva problematika, a ďalšie; SP takto sa rozlišuje:

1. **všeobecná časť** – sú tu také inštitúty a pojmy, kt. platia pre celé SP; okruhy VČ:
 - a. pojem orgánu, org. výstavby orgánov, systém orgánov a pojem kompetencie, postavenie a pôsobnosť org.
 - b. postavenie a PP osôb, kt. vykonávajú vo VS štátnu službu (št.zamestnanci) a práce vo verejnom záujme (napr. mestský a štátny policajt, prednosta obvodného úradu pre živ. prostredie a vysokoškolský učiteľ)
 - c. správny proces v užšom (individuálna rozhodovacia činnosť) aj širšom slova zmysle (tu patrí aj proces normotvorby, plánovací proces, aj proces, výsledkom kt. je vydávanie organizačnoprávnych noriem a iné)
 - d. problematika metód (presvedčovanie, donucovanie atď.) a foriem činnosti (vydávanie správnych aktov, osvedčaní)
 - e. problematika administratívnoprávnej zodpovednosti – za správne delikty (priestupok, cestovanie bez lístka – to je iný správny delikt, disciplinárny delikt – previniť sa môžu študenti)
 - f. spôsoby zabezpečovania zákonnosti (legality) vo verejnej správe – kontrola, dozor, sťažnosti, podnety; patria sem aj prostriedky mimo verejnej správy – preskúmavanie súdom v rámci správneho súdnictva, prokurátor môže využiť protest, upozornenie na nedostatky a pod.
2. **osobitná časť** – obsahuje také inštitúty, kt. sa vzťahujú len k jednotlivej časti, odvetiu alebo sfére; člení sa:
 - a. podľa toho aké normy zahŕňa:
 - i. hospodárska oblasť – správa priemyslu, dopravy, lesné hospodárstvo, poľnohosp.
 - ii. kultúrosociálna – správa kultúry, zdravotníctva, vedy, sociálnych vecí
 - iii. administratívnopolitické – obrana krajiny, justícia, zahraničné veci, policajné veci
 - b. podľa základných prvkov VS:
 - i. úlohy a ciele VS
 - ii. orgány VS
 - iii. kádre VS (zamestnanci vo VS)
 - iv. formy riadenia VS
 - v. systém prostriedkov VS- napr. normy, kt. tieto prvky upravujú

Hraničné problémy SP – oblasti, kde časť problému je upravená normou SP a časť normou iného odvetvia – významné vzťahy má SP s:

- a. najmä s **ústavným právom** (je to vzťah ŠP – VP), to je základné právo, SP právo tieto princípy konkretizuje (napr. konkrétne zabezpečuje dodržiavanie ZPLS) – právo na vzdelanie → povinná školská dochádzka

- b. tiež sú tu úzke vzťahy s **právom finančným** – SP upravuje postavenie a pôsobnosť územných fin. orgánov – tak isto aj daňové konanie má povahu špec. správneho konania, tiež aj vyberanie cla a ďalšie
- c. úzke vzťahy sú aj s trestným právom, najmä zodpovednosť – v SP je správnoprávna zodpovednosť za správne delikty; tiež policajný zbor môže vystupovať aj ako orgán št. správy (vydávanie CP)
- d. určité väzby sú aj s občianskym právom – niekedy je potrebné rozhodnutie správneho orgánu, najmä pri nakladaní s nehnuteľnosťami
- e. alebo pri rodinnom (matriky) a pracovnom práve (správa zamestnanosti – orgány práce sú správne org.)

Takto sa systém SP vyznačuje sa vertikálnou (medzi jed. normami SP) a hor. (vzťah k normám iných práv. odvetví) systémovosťou.

Pramene správneho práva – tiež sú materiálne a formálne; formálne pramene nezahŕňujú precedenty ani obyčaje, aj keď precedent môže významnou mierou ovplyvňovať rozhodnutia správnych orgánov – ukladá to aj zákon (Zák.o správnom konaní) → správny orgán by mal v obdobných veciach rozhodnúť obdobne, ale východiskovým prameňom vždy bude norma.

Existuje tu aj široká miera uváženia – napr. PZ alebo obec má dbať na ochranu verejného poriadku, avšak tento pojem môže byť chápaný rôzne, keďže nie presne vymedzený.

Okruhy prameňov:

1. **normatívne právne akty** – Ústava SR, ústavné zákony, zákony NR SR (najpočetnejšia skupina), nariadenia vlády SR (podľa čl. 120 aj 121 ústavy), VZPP ústredných orgánov (ministerstvá a ostatné ústredné orgány a iné orgány – napr. Úrad pre reguláciu sieťových odvetví), VZN VÚC a obcí, VZV miestnych orgánov štátnej správy so všeobecnou aj špec. kompetenciou
2. **normatívne zmluvy** – je prameňom len tá, kt. obsahuje normu správneho práva; napr. problematika výstavby vodných stavieb (to je problematika SP – napr. Gabčíkovo), problematika znečisťovania ovzdušia a vôd v susednom štáte
3. **právo európskych spoločenstiev** – delí sa
 - a. primárne – pôvodné zmluvy (zakladajú spoločenstvá, prijímajú členov a pod.)
 - b. sekundárne – tu patria:
 - i. nariadenia – sú záväzné vo všetkých svojich častiach a platia od okamihu vstupu do platnosti bezprostredne vo všetkých členských štátoch
 - ii. smernice – osobitný prameň, súčasťou PP sa stávajú až implementáciou
 - iii. rozhodnutia – indiv. akty týkajúce sa konkrétneho prípadu a sú záväzné pre určených adresátov (FO, PO, Š)
 - iv. odporúčania a stanoviská – nezáväzné právne akty, kt. adresáti sú členské štáty – obsahujú rozbor rôznych otázok

NORMY SPRÁVNEHO PRÁVA (ADMINISTRATÍVNOPRÁVNE NORMY)

Je to vlastne tiež pravidlo správania sa stanovené štátom na uskutočňovanie právneho pôsobenia na spoločenské vzťahy v oblasti verejnej správy, sú základňou pre tvorbu systému správneho práva a ich súhrn utvára odvetvie správneho práva – istý rovnorodý systém právnej regulácie.

Špecifiká administratívnoprávnych noriem:

1. **predmet regulácie** – do systému správneho práva zaraďujeme len tie administratívnoprávne normy, kt. upravujú spoločenské vzťahy spravovacieho charakteru v oblasti verejnej správy
2. **imperatívny charakter** – veľký počet noriem sa vyznačuje imperatívnym charakterom; tu sa môže prejavovať ako:
 - a. príkaz pre subjekt právneho vzťahu konať určitým spôsobom upraveným v administratívnoprávne norme (§23 zák. č. 49/2002 – ak vlastník chce predať kultúrnu pamiatku, musí ju ponúknuť najskôr štátu)
 - b. príkaz zdržať sa určitého konania – zákaz (§13 zák. č. 543/2002 – na území s 2. stupňom ochrany je vjazd zakázaný ...)
 - c. príkaz pre subjekt, kt. umožňuje zvoliť si jednu z variant konania v medziach právnej normy (zastúpenie v správnom konaní)
 - d. príkaz, kt. sa umožňuje uskutočniť alebo neuskutočniť určitý úkon, kt. norma predvída (Zák. č. 67/1991 – možnosť podania odvolania v správnom konaní)
3. **do tvorby noriem je zapojený väčší počet subjektov** – tu sa rozlišuje:
 - a. primárne normy – VZN obcí a VÚC
 - b. sekundárne normy, resp. iné spôsoby – zákon stanoví medze, v kt. sa môžu normy prijímať
4. **štruktúra právnej normy** – sú to administratívnoprávne normy, tam je vyjadrená dispozícia veľmi zreteľne a často tiež splýva s hypotézou; tiež majú tzv. neurčitú sankciu – je stanovená často v inom predpise než dispozícia, ak sa jedná o nedobrovoľné plnenie (tam je sankcia konkrétne v priestupkovom zákone), inak ide väčšinou o dobrovoľné plnenie; tiež tu vzniká správna zodpovednosť (smeruje voči podriadený); tiež sa tu môže pôsobiť preventívne (priestupkové konanie bez uloženia sankcie – napr. napomenutie); normy tu sú len jednoprvkové.

Normy rozlišuje aj tu:

- a. *hmotnoprávne* – ukladajú práva a povinnosti, a *procesnoprávne* – spôsob a proces vynútenia plnenia povinností uložených hmotnoprávnymi
- b. **organizačnoprávne** – upravujú org. štruktúru orgánov, vzájomné vzťahy a pod. (napr. štatút ministerstva – jeho štruktúra), a **kompetenčné** (niektorí ich považujú za hmotnoprávne) – zakotvujú úlohy orgánov a štátomocenských oprávnení (zák. č. 575/2001 – zák. o organizácii vlády a štátnej správy, alebo tzv. veľký kompetenčný zákon, tiež aj zák. č. 416/2003 – malý kompetenčný zákon, konkrétne zák. o prenesení pôsobnosti z miestnych org. št. správy na org. miestnej samosprávy atď.)

- c. **regulatívne** – postavenie a správanie sa subjektov v pozitívnych vzťahoch (prvotných), a **ochranné** – ochrana prvotných vzťahov, nastupujú pri porušení práva
- d. podľa právneho charakteru sú **zaväzujúce** – jednoducho zaväzujú; je ich viac v správnom práve, vyplýva to z administratívnoprávneho char. noriem
splnomocňujúce – splnomocňujú org., je ich pomenej
- e. podľa **odvetvia verejnej správy** sú napr. normy v odvetví dopravy, lesného hosp., justície atď.
- f. podľa početnosti aplikácií delíme normy na takmer **denne uplatňované normy** – priestupkové konanie, a **normy používané menej často** – územný plán, voľby (1x za 4 roky), sčítanie obyvateľov, domov a bytov (1x 10 rokov)
- g. podľa pôsobnosti klasicky rozlišuje:
 - i. **úzmená** (miestna) – celoplošné, regionálne normy, normy pre osobitné miesta (colné pohraničné pásmo a pod.)
 - ii. **vecná** – podobné delenie ako podľa odvetví
 - iii. **časová** – obmedzené alebo neobmedzené, počas vojny a pod.
 - iv. **osobná** – policajti, vojaci a pod.
- h. podľa toho či obsahujú **správnu úvahu** (administratívnu) – čo je určitá voľnosť daná orgánu verejnej správy rozhodnúť v konkrétnom prípade tak, alebo onak, v hraniciach právnej normy; je to najmä ak norma obsahuje:
 - nedefinovaný pojem – napr. „občianske spolunažívanie“
 - norma reguluje vymenúvacie právo
 - ak je v norme alternatívne (užšie) alebo variantné (širšie) riešenie
 - je stanovené právo, ale nie je určené, že je naň právny nárok

Podľa správnej úvahy poznáme normy:

- i. **umožňujú správnu úvahu**
 - ii. **neumožňujú správnu úvahu**
- je v podstate obdoba zaväzujúcich a splnomocňujúcich noriem

Pri normách správneho práva je analógia zakázaná, ale v org. by mal v rovnakých prípadoch rozhodnúť rovnako, to je v podstate tiež analógia.

ADMINISTRATÍVNOPRÁVNE VZŤAHY

Sú to vzťahy vôľové, sú výrazom vôľe org.spravujúcich, ale niekedy aj vôľe toho druhého subjektu; inak tiež môžu vzniknúť aj proti vôľi druhého subjektu – tá je skôr menej podstatná, pretože vždy jeden subjekt je orgán verejnej správy – **správny orgán**, na druhej strane je buď SO, FO alebo PO.

Ide o vzťahy spravujúceho a spravovaného – vzťahy mocenské, subordinátne.

Predpoklady pre administratívnoprávne vzťahy:

1. existencia administratívnoprávnych noriem
2. daná právna skutočnosť

Znaky právnych vzťahov:

- a. subjekt – spravujúci, spravovaný
- b. objekt – to na zák. čoho vstupujú sub. do vzťahov
- c. právna skut. – predpokladaná v norme pre vznik PV
- d. právna norma – musí byť administratívnoprávna

Možno správne právne vzťahy členiť na:

1. **hmotnoprávne správne vzťahy** a **procesnoprávne správne vzťahy** – tu sa ešte rozlišujú:
 - a. všeobecné – tie, kt. vznikajú, menia sa a zanikajú až do vydania rozhodnutia (v rámci prvostupňového konania)
 - b. špeciálne – uplatňujú sa pri opravných prostriedkoch
2. **organizačné vzťahy** – zaoberajú sa org.vo vnútri aj navonok v rámci štruktúry
3. podľa funkcií verejnej správy sú **ochranné** – slúžia na ochranu vzťahov, kt.vznikli v minulosti, a **regulačné** – vznik nového kvalitatívneho vzťahu (aj kvantitatívne)
4. podľa postavenia adresáta sú **vnútorné** – predpoklady pre fungovanie verejnej správy (spomenuté organizačné vzťahy – majú rôznu povahu, napr. medzi ministrom a št. tajomníkom), a **vonkajšie** (externé) – realizujú sa pri výkone verejnej správy vo vzťahu k adresátom stojacim mimo verejnej správy
5. podľa povahy povinnosti sa delia na vzťahy, kt. **obsahujú povinnosť a vyžadujú aktívne správanie subjektu** (komisívne), a vzťahy, kt. **obsahujú povinnosť nekonať a vyžadujú pasívne správanie subjektu** (omisívne)
6. podľa vzájomných vzťahov práv a povinností vzájomných subjektov týchto vzťahov sa na vzťahy kde sú **subjekty vo vzťahu nadradenosti a podradenosti** – napr. krajský a obvodný úrad životného prostredia (sú tu subordinátne vzťahy), a **vzťahy spolupráce alebo vzájomnej pomoci** – napr.vzťah medzi dvoma krajskými úradmi
7. podľa odvetia – vzťahy ohľadom odvetví SP

Subjekty správneho práva a verejnej správy:

1. **subjekty verejnej správy** – vyznačujú sa predovšetkým pôsobnosťou a právomocou; základným subjektom bude:
 - a. štát – reprezentujú ho vykonávatelia; samosprávne orgány, korporácie a pod.
 - tak isto sem spadajú občania aj neobčania (územná samospráva)
2. **subjekty správneho práva** – navonok vystupujú ako tie, kt. majú spôsobilosť na PP a PÚ; sú predovšetkým fyzické a právnické osoby

Administratívnoprávny status občana v SP:

1. **všeobecný** – PP, kt. sa realizujú sa vo všetkých odvetviach (školsťvo, obchod); každý má právo sťažnosti, každý má právo zúčastňovať sa na uskutočňovaní verejnej správy, pravidiel občianskeho spolunažívania a ďalšie
2. **špeciálny** – PP, kt. sa realizujú v jed. odvetviach; napr. policajti, vodná stráž (majú iné práva)

Spôsobilosť fyzických osôb V SP:

1. **na práva a povinnosti** – podľa ustanovení súkromného práva (narodením, ale niektoré práva má aj *nasciturus*)
2. **na právne úkony** – vychádza sa tiež z ustanovení súkromného práva, ale sú tu rôzne úkony, kt. nemajú s vekom 18 rokov nič spoločné – napr. vydanie OP, ten musí mať každá osoba, kt. dovŕšila 15 rokov; a niekedy nestačí 18 rokov, napr. vodiči vozidiel hasičského zboru (21 r.), streľmajstri (26 r.)
 - tiež aj tu možno spôsobilosť na PÚ obmedziť a tiež v rámci toho môže nastať osobitné šetrenie (kedysi branná povinnosť)